N^{ro} 45.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 4. CZERWCA ROKU 1799. we WTOREK.

Jednomyslne Publicandum trzech Nayjaśnieyſzych Dworów względem ich Poddanych więcey niż pod iednym Panowaniem oſiadłych.

Kommiſſya wspólna trzech Nayiaśnieyſzych Dworów do uregulowania długow Króla Jmci i bywszey Rzpltey *Polſkiey*, ſpecyalnemi od ſwych *respective* Dworow zleceniami, do wydania *Publicandum* w celu uwiadomienia poddanych trzech Nayjaśnieyszych Dworów, o poſtanowieniach które iednomyślnie względem nich ſą przedſiewzięte, umocowaną zoſtawſzy, deklaruie:

1.) Iż trzy Nayjaśnieysze Dwory w nieodzownym przedſiewzięciu dopełnienia wſzelkich warunkow w Konwencyi dnia 15. (26.) Januarij 1797. podpisaney, względem poddanych wspólnych zawartych trwaią.

2.) Iż te warunki znayduiąc ſię wyszczegulnione w Artykułach XI. i XII. wyzey rzeczoney Konwencyi dnia 15. (26.) Januarij 1797. dla powszechney wiadomości wſzyſtkich ogólnie i każdego z osobna do kogo to należeć będzie, przyłączaią ſię tu, iak naſtępuie:

w Artykule XI. ieſt wyrażono.

„Wysokie trzy Dwory doſtrzegłszy wszelkich niedo-
„ godności złączonych z jeſteſtwem poddanych poczyty-
„ wanych dotąd za poddanych wspólnych, z przyczyny
„ poſiadanych przez nich w wzaiemnych Państwach poſ-
„ ſeſſyi, iednomyślnie ſię zgodziły, nie cierpieć na potym,
„ aby którykolwiek z ich poddanych, mógł być uważanym
„ za wspólnego, tudzież żeby ieſteſtwo tychże iako i
„ nazwiſko na przyszłe czasy zupełnie znieſione zoſtały;
„ przeto w ſkutek zmieniu tego, każdy ze wzaiemnych
„ poddanych poſſeſſye więcey iak w iednym Państwie ma-
„ iący, w pięcio-letnim przeciągu czasu, za ſiebie, ſwych
„ dzieci i ſukceſſorow, równie iako i za mało-letnich,
„ nad którémi opieka wedle praw ieſt mu powierzona,
„ powinien będzie uroczyście ſię deklarować względem
„ wyboru Monarchii którą ſobie obrał, w ktorym to wy-
„ borze naymnieyszey od nikogo przeſzkody doznawać nie
„ może. Takowy zaś wybor raz uczyniwſzy nie będzie
„ mu wolno pod iakimkolwiek bądź pozorem od niego
„ ſię cofnąć, a takowy wybor będzie rownie obowiązu-
„ iącym i nieodmiennym dla niego, jego dzieci i ſuk-
„ ceſſorow, iako też pod jego opieką zoſtaiących
„ ſierot, a to pod karą ſkonfiſkowania pozoſtałych
„ przeciwko poſtanowieniom tego Artykułu, poſſeſſyi.
„ Wyſokie umawiaiące ſię ſtrony, obowiązuią ſię iak
„ naywyraźniey doſtrzegać wypełnienia tey uſtawy,
„ z ktorey zobopolna i wzaiemna korzyść dla podda-
„ nych, nie uznaną ani zaniedbaną być nie może.

Artykuł XII.

„Chcąc pogodzić te bezpieczeńſtwa i przezorności
„ śrzodki z dobrem ſwych poddanych, Wysokie umawia-
„ iące ſię ſtrony zgodziły ſię na pozwolenie im pięciole-
„ tniego przeciągu czasu, aby w nim mogli ſprzedać lub
„ zamienić pod nayzyſkownieyszemi kondycyami dobra
„ i inne ich gruntowe prawa, ktoreby mieć mogli w Pań-
„ ſtwach, oprocz w tym, ktore ſobie na zoſtawanie pod
„ nim iako iego właściwi poddani obrali. Podobnymże
„ ſpoſobem ma być poſtąpiono względem ſukceſſyi i in-
„ nych dóbr nawzaiem w przyszłości tak z kontraktow
„ ślubnych lub innym iakim ſpoſobem ſpaść na nich mo-
„ gących, ktore to dziedzictwa i inne dobra iakimkolwiek
„ bądź prawem i tytułem w obcym Państwie ſpadłe, po-
„ dobnież w przeciągu lat pięciu ſprzedane być maią;
„ Gdyby zaś kto po upłynionym tym przeciągu czasu za-
„ dosyć tym przepisom nie uczynił, tedy wſzyſtkie te wła-
„ sności i prawa tym ſamym konfiſkacie wzaiemney w
„ trzech Państwach podpadną. We wſzelkich tych przy-
„ padkach, ſummy z takowych przedaży wynikaiące, i
„ ktore wzaiemni poddani do przewiezienia z iednego
„ Państwa do tego, ktore sobie do oſiadłości wybrali,
„ mieć będą; nie mogą ani będą mogły być podciąga-
„ ne pod prawo opłaty dzieſiątego grosza, ani pod inne
„ iakiekolwiek ktoreby na przewożenie podobnych ſumm
„ w wzaiemnych Państwach exiſtować mogly.“

3.) Iż trzy Nayjaśnieyſze Mocarſtwa w celu dopełnienia wzwyż rzeczonych w XI i XII. Artykule zawartych warunkow, chcą mieć rachowany przeciąg ten pięcioletni czasu od 8. Marca 1797. do 8. tegoż mieſiąca 1802. roku.

Lubo iuż publikacye względem poddanych nazwanych Wspolnemi w każdym *respective* Państwie trzech Nayjaśnieyszych Mocarſtw, osobno powydawane zoſtały, wſzelako przez szczegulną Oycowſką ſtaranność o dobro swych wzaiemnych poddanych, podobało ſię Nayjaśnieyſzym trzem Dworom zalecić wspolney swey Kommiſſyi do uregulowania długow Krola Jmci i bywszey Rzpltey *Polſkiey*, aby ninieysze iednomyslne *Publicandum* w imieniu tychże trzech Nayjaśnieyſzych Dworow, końcem uwiadomienia ich wzaiemnych poddanych, uważanych dotąd pod ogolnym nazwiſkiem Wspolnych, o tym, czego ſię w tey mierze trzymać maią, wydała. — Dan w Warſzawie dnia 30. (19.) Maja 1799. roku.

Kommiſſya Wspólna trzech Nayjaśnieyſzych Dworow do uregulowania długow Króla Jmci i bywszey Rzeczyposolitey Polſkiey.

---

z Berlina dnia 28. Maja.

Bywszy Poſeł Rzpltey *Francuzkiey*, a teraźnieyszy członek Dyrektoryatu Obywatel *Sieyes*, na dniu 24. wyiechał ztąd do *Paryża*.

z Wiednia dnia 28. Maja.

Dnia 10. t. m. pierwsza kolumna woyſk *Roſſyiſkich* przez *Lwow* i *Węgry* idących, a dnia 12. druga także przybyła do *Bartfeld*, i w dalszą bez ſpoczynku udała ſię drogę. Na dniu 14. trzecia, na dniu 16. czwarta, a na dniu 18. oſtatnia kolumna w wspomnionym mieście ſtanęły. Szlachta mieyscowa częſtowała officerow, a Baron *Paloczay* przyſłał dla żołnierzy 24. baryłek wódki, 24. faſs kapuſty, i tyſiąc cetnarow ſiana. Miaſto zaś *Bartfeld* przyſtawiło dla żołnierzy mięsa i wina.

Podług rapportu przyſłanego od F. M. L. Hrabiego *Bellegarde* pod dniem 13. t. m., nieprzyiacielſki Generał *Loison* cofnął ſię z niektóremi od dywizyi Generał *Lecourbe* ściągniętemi oddziałami do *Bellinzone*, przeciw którym wykommenderowany zoſtał Pułkownik Xiąże Wiktor *Rohan* z niektoremi batallionami. Pułkownik *Strauch* donioſł F. M. L. *Bellegarde*, iż przy *Soazza* między naszym i nieprzyiacielſkim woyſkiem zaszła utarczka, w którey 359. zaiętych w niewolę naszych żołnierzy oswobodzonych zoſtało, a nieprzyiacielſka eſkorta poddać ſię nam muſiała. Porucznik *Bayer* z 50. grenadyerami wyſłany był do *Furcula* dla rekognoſkowania tey przykrey i śniegiem okrytey góry. Po dzieſięcio-godzinnym bardzo cięzkim marszu, ſtanął na Alpach *Soazza*, gdzie na drodze z *Bellinzone* do *Soaza* ſpotkał na wspomniony transport niewolnikow pod eſkortą 50. ludzi. Poſtanowił zaraz oswobodzić żołnierzy naszych, a podzieliwszy przezornie swoy oddział, zatrzymał ſię pod *Soazza*, czekaiąc na przybliżenie ſię transportu, co gdy naſtąpiło, dał znak do uderzenia z bagnetem w ręku na eſkortę, przez co nie tylko uwolnił 289. ludzi naszych z regimentu Arcy-Xcia *Antoniego*, 60. od korpusu ſtrzelcow *Leloup*, i 10. z regimentu *Rohan*, ale ieszcze zaiął w niewolę eſkortę złożoną z 1. officera i 52. ludzi. Grenadyerowie muſieli przebrnąć po pas byſtrą rzekę *Mutscha*, dla uſkutecznienia tego attaku.

Na d. 12 Pułkownik Hrabia *Carneville* połączył ſię z Pułkownikiem *Strauch*, i poſłanym od niego zoſtał dla osadzenia wąwozu między *Tomalio* i *Samonica*. Drogę ku *Ferula* i *Splügen* Pułkownik *Strauch* doſtatecznie osadził, a przy *Chiavenna* zoſtawił korpus odwodowe dla dania poſiłkow zagrożonym w przypadku punktom. Przy *Izola* nieprzyiaciel zoſtawił dwie armaty bez lawetow, które nie mogł z sobą na góry uprowadzić. — W nocy z dnia 11 na 12 przedſiewzięty zoſtał marsz z *Silva plana* przez *Julienberg* ku *Stalla*. Przy wſi *Lalax* pierwsza forpoczta nieprzyiacielſka od 50 ludzi spotkaną zoſtała. Dla zbliżenia ſię do ſtanowiſka nieprzyiacielſkiego *Stalla*, forpoczta ta była attakowaną i odpartą. Pod *Stalla* nieprzyiaciel bagnetem był natarty i aż do *Marmoresa* ścigany. Gdy wszyſtkie śrzodki przedſiewzięte zoſtały, do utrzymania ſię w tym ſtanowiſku przynaymniey do poty, dopokiby za nadeyściem nocy i zwyczaynym w ciągu iey mrozem, retyrada woyſka ułatwioną bydź mogła, forpoczty nasze pod *Marmora* zoſtały w wąwozach attakowane od iednego oddziału nieprzyiacielſkiego 400 ludzi wynoszącego. Forpoczty cofnęły ſię do moſtu który był osadzony od iednego oddziału *Warasdynow*. Nieprzyiaciel przypuścił z przemagaiącą ſiłą kilka mocnych attakow, na nasze przy moście ſtoiące woyſko; lecz za każdą razą z znaczną ſtratą odpartym zoſtał. Ponieważ kommendant nieprzyiacielſki wysuwał ſię zawsze przed szeregi na 40 do 50 krokow, i ſam prowadził żołnierzy do attaku, przeto ieden żołnierz od *Warazdynow* wyſtąpiwſzy z szeregu swego, ſtrzelił do wspomnionego kommendanta i położył go na placu wraz z unterofficerem. Woyſko nieprzyiacielſkie zmieszane było tą ſtratą kommendanta, z niemnieyszą iednak natarczywością przypuściło attak do moſtu, od utrzymania którego zawiſło było bespieczeńſtwo retyrady woyſk naszych. Porucznik *Giurtsack* wszyſtkich ſił użył do zawarowania tego moſtu, do czego naywięcey ſię przyłożył Porucznik *Simsak* na pomoc przybyły, a po uporczywey bitwie w którey woyſka naſze naywiększą dzielność okazały, nieprzyiaciel z znaczną ſtratą w zabitych i rannych, muſiał zaprzeſtać wszyſtkich dalszych uſiłowań przeciw temu ſtanowiſku. Nieprzyiaciel nie był iednak daleko za moſt ściganym, dla tego aby uniknąć nowey potyczki, a woyſka w takim położeniu zoſtawione zoſtały, aby nawet powtorzony attak nieprzyiaciela był nam ſzkodliwym. Porucznikowie *Giurtsack* i *Simsak* na naywiększe w tey akcyi zaſługuią pochwały. Woyſko czekało w ſtanowiſku *Marmoreſa* dopóty, dopoki śnieg znowu nie zmarzł, poczym cofnęło ſię do *Silva plana*. Przez takowe rekognoſkowanie nauczyliśmy ſię z doświadczenia, iż przez *Julienberg* tylko w nocy w czaſie trwaiącego mrozu przeyść można, przez *Septimerberg* zaś do *Stalla*, nie można przedrzeć ſię dla zbytnich nawałow śniegu.

Dwa rapporta Generała *Melas* aż do 12. t. m. dochodzące, żadnych nowych szczegułow o armij pod *Tortoną* ſtoiącey nie zawieraią. Generał *Morzin* wkroczył do *Bobio*, gdzie mały ſkład broni rozmaitego gatunku zabrał. Generał *Vukaſſovich* przymuſił nieprzyiaciela do opuszczenia *Verny* i tamteyszey Cytadelli, w którey 6. armat, 5. faſs prochu, 4. faſſy ſaletry i tyleż ſiarki znalazł. Przez zaięcie tego ſtanowiſka, korpus Generała *Vukaſſovich* którego ieden oddział pod *Stura* przez *Po* przeszedł, poſtawił ſię w ſtanie zagrożenia z tyłu nieprzyiacielowi pod *Alexandria* rozłożonemu. Wspomniony Generał zaiął także *Trino*, *Chiovoso*, i *Crescentino*. Stoiący wraz z Xiążęciem Roſſyiſkim *Pancrazio* przy *Torre di Garafolo* Generał *Karaczay*, wkroczył do *Novi*, i zdobył tam procz ſzpitalu, znaczny ſkład kul, bombow, wozow ammunicyinych, kuźni polowych etc. forpoczty ſwoie wyſłał ku *Gavi* i *Seravalla*, tudzież przez *Strada Ceva*-

ta ku *Aqui*, i odebrał zlecenie zdobyć wſpolnie z *Moſkalámi* cytadellę w *Seravalle*.

Do Gazety dziſieyſzey Dworſkiey nadzwyczayny Dodatek był w naſtępuiącey osnowie: „Od Generała *Melas* przyſłana ſztafeta z *Sala* pod dniem 16. datowana donosi, iż kommenderuiący F. M. *Suwarow Rimnickoy* poſtanowił zoſtawić małe tylko korpus pod dowodztwem Generała *Seckendorf* do blokady cytadelli *Tortońſkiey*, z resztą zaś armij w nocy dnia 16. wyruszyć przez *Po* pod *Casa Tisma*, a drugim marszem do *Candia* nad jeziorem *Seſia*. Ponieważ nieprzyiaciel zeszłey nocy poſtawił moſt na rzece *Bormida* pod *Alexandryą*, a o godzinie 8. zrana korpus od 6. do 7. tyſięcy woyſka przeszło przez tenże moſt, i odparło cały łańcuch forpocztow z Kozakow złożony począwſzy od *Marengo* aż do *St Giuliano*, a potym nieprzyiaciel wyſłał mały oddział do *Frugarolo*, i z wielu takowemi oddziałami uſiłował nacierać na prawe ſkrzydło wzdłuż rzeki *Tanaro*, reszta zaś armij nieprzyiacielſkiey uszykowała ſię w porządku do bitwy ku *Tore di Garolo*, gdzie ſię znaydował Generał *Luſignan* wraz z dywizyą pod kommendą ſwoią będącą, przeto tenze Generał poſtanowił po złączeniu ſię ſwoim przy *St Giuliano* z 7. batalionami *Roſſyiſkiemi* pod dowodztwem Generała *Roſſyiſkiego* Xiązęcia *Pankrazion*, i podzieleniu takpołączonego woyſka na dwie części, przypuścić attak bagnetem do nieprzyiaciela, iakoż uſkutecznił ten attak pomimo mocnego ognia kartaczowego nieprzyiacielſkiego, z tak wielką przezornością i mocą, iż wkrotce nieprzyiaciel do retyrady był przymuszonym, a przy tym zdarzeniu wielu niewolnikow zaięto. Opisanie szczegułow tey potyczki poźniey przeſłane będzie. Nasza ſtrata w zabitych i rannych nie wynosi iak 115. głow. W wieczor oboz pod *Tore di Garofolo* zoſtał rozłożonym, a dla bliższego połączenia ſię ściągnięte woyſka *Roſſyiſkie* zaięły plac bitwy, i rozſtawiły forpoczty ſwoie nad rzekami *Tanaro* i *Bormido*. Pułkownik *Sommariva* i Xiąże *Pankrazion* naywięcey ſię dyſtyngwowali w wzwyż wyrażoney akcyi.

z Londynu dnia 17. *Maja*.

Względem flotty *Breſteńſkiey* ieſteśmy ieszcze w tey ſamey iak dawniey niepewności, utrzymuie ſię iednak opinia, iż popłynela do *Kadix*, dla otworzenia drogi flocie *Hiszpańſkiey*. Oczekuiemy więc wkrotce na doniesienie o bitwie morſkiey ſtoczoney z Lordem *St. Vincent*, i życzyć należy, aby tenze mogł być w przyzwoitym czaſie o wypłynieniu flotty uwiadomionym. Rząd nasz wszelako zdaie ſię być zawsze w mniemaniu, iż zamiar *Francuzow* wymierzony ieſt na *Irlandyą*, dla czego Lord *Bridport* otrzymał rozkaz dopoty niepuszczenia ſtanowiſka ſwego przy tamteyszych zachodnich brzegach, dopoki naydokładnieysza wiadomość o floccie nie będzie otrzymana. Jedna z fregat naszych *Tryton* rekognoſkowała port *Breſtenſki* na dniu 9. t. m. i niespoſtrzegła tamże iak tylko niektòre ſtare okręty. Znalezione depesze na ſchwytanym lugrze przez Lorda *Bridport* wzmiankuią, iż flotta miała krążyć pod *Mulet* na brzegach zachodnich, dopoki niektòrzy rybacy za danym znakiem nieprzybędą, i officerow na brzeg nie wysadzą z depeszami ściągaiącemi ſię do wznowienia insurrekcyi. Do domyſłow ſzczegolnych iakie tu maią o floccie *Francuzkiey*, należy i ten, iż ieſt może przeznaczoną do przylądka *Dobrey Nadziei*, lubo rozsądek mowi, iż na takowe przeznaczenie tak wielka flotta nie byłaby potrzebną. Margrabia *Cornvallis* przywołał wszyſtkich officerow. Lord *Bridport* donioſł mu, iż ſtanął z 24. liniowemi okrętami przy zachodnich brzegach *Irlandyi*, i że fregaty obserwacyine aż na ſtronę pułnocno-zachodnią do *Urris Head* rozſtawił, tak dalece, iż nieprzyiaciel w żadnym mieyscu wylądować nie może bez ſtoczenia poprzedniczey bitwy morſkiey.— Z *Vaterford* w *Irlandyi* donoszą, iż przy *Dungarvon* widziano wielki nieprzyiacielſki okręt, tudzież wylatuiące na powietrze race, co wzięto za znak z brzegow dany nieprzyiacielowi. Wszyscy zaraz rzucili ſię do broni, i całą noc pod nią ſtali. Patron *Sutlon* i niektòrzy Generałowie insurgentow zoſtali na okręcie przewozowym do *Botanybay* wyſłani.— Zrobiono teraz urządzenie, iż zawsze 5. okrętow liniowych pod iednym Admirałem *Brytańſkim* zoſtawać będą, gdyż dotąd mało Admirałow było użytych.— Nasze gazety miniſteryalne zawieraią liſt z *Breſt* pod dniem 2. Maja pisany, w ktòrym donoszono, iż flotta ieszcze na dniu 9. Kwietnia czyniła uſiłowania do wypłynienia, lecz na prożby mieszkańcow i krewnych marynarzow wſtrzymaną zoſtała, dla lepszego opatrzenia ſię do wypłynienia, znayduie ſię na niey podwoyna liczba officerow morſkich, zapewne do kommenderowenia okrętami *Hiszpańſkiemi*. Admirał *Delmotte* dowodził właściwie flottą, a Miniſter *Bruix* miał tylko urządzić złączenie *Francuzkich* i *Hiszpańſkich* okrętow.

Podług nayświeższych liſtow pod dniem 8 w *Texel* 10 okrętow liniowych znayduie ſię gotowych do wypłynienia. Na dniu 6 Admirał *Dickson* wzmocnił flottę morza pułnocnego, ktòra teraz w liczbie wyrownywa nieprzyiacielſkiey. Lord *Duncan* pożegnał ſię z Dworem, dla udania ſię znowu do flotty pułnocney.— Wiadomość o zabiciu posłow *Francuzkich* w *Raſtad* sprawiła tu niechęć powſzechną.— Podług donieſień *Sir Sidneia Smith*, dom Vice-Konsula *Angielſkiego Domiani* w *Jaffa* od ludu zoſtał zrabowany po zaięciu miaſta przez *Francuzow*. *Sir Sidney Smith* przybył do *Akry* 36 godzinami pierwey od *Francuzow*. Wysadził na ląd 2000 ludzi, a na dniu 18. Marca pokazali ſię pierwſi *Arabowie* w mundurach narodowych *Francuzkich*, pod *Akrą* ktòrych *Sir Sidney* odparł. Miaſta *Gazza*, *Lydia* i *Ramma* były attakowane i zdobyte. *Jaffa* w ktòrym 6000 ludzi było, zoſtało szturmem zdobyte, podczas ktòrego 200 mieszkańcow życie utraciło. Dawny Generał insurgentow *Irlandzkich Roche* zoſtał znaleziony w więzieniu umarłym. Mowią, iż ſię ſam otruł.— Pora roku dotąd tak tu była zimna, iż dopiero drzewa kwitnąć zaczynaią.

Liczba kaprow i uzbroionych prywatnych *Amerykańſkich* okrętow wynoſi do 365 na ktòrych 2783 armat znayduie ſię. Pożyczka otworzona w ſtanach Ziednoczonych bliſko do 15 millionow wynoſi. W prowincyi *Boſton*, *Maſſachusetz* uchwalono zupełne znieſienie niewolnikow. Od 4 Lipca wszyscy męszczyzni murzyni od 28 a kobiety od 25 lat wolnemi bydź maią.— W *Norfolk*, *Neu York* i innych mieyscach pożary znowu ſię daią widzieć.

Odbieramy wiadomość z *Filadelfii* pod dniem 12. Marca, iż w Powiatach zachodnich nowa powſtała insurrekcya. Zaczyna być ſtraſznieyſzą od tey, ktòrą wzbudził *Gallatin* i inni patryoci w gòrach.

Rząd poſtanowił codzienną kommunikacyą z *Holy-Head* przez umyślnych posłańcow, ktòrzy przywozić będą depesze w 30. godzinach, gdy paquеboty nie będą w gotowości, depesze przesyłane zoſtaną z *Holy-Head* do *Dublina* przez nadzwyczayne łodzie. To urządzenie zacznie ſię uſkuteczniać od przyſzłego Poniedziałku i trwać będzie przez 36. dni.

Donoszą z *Cork* pod dniem 9., iż okropna konspiracya układana na wyrznięcie Rojaliſtow w naſtępuiącą Niedzielę, obiawioną zoſtała Generałowi *Lake* przez iednego Xiędza *Irlandzkiego*, i że dowodzcy iey są aresztowani.

z Paryża dnia 16. *Maja*.

W Radzie 500 złożony był obszerny rapport względem ſtanu ſkarbu, w ktòrym bardzo wyraźna uczyniona była wzmianka o nieładzie i łupieztwach pieniężnych, ktòre w departamencie woiennym panowały w czaſie adminiſtracyi *Scherera*, a ktòre tym bardziey w oczy wpadaią, iż naszym armiom na wszyſtkim brakuie. Deficit w departamencie woiennym do 56. millionow wynosi. *Berlier* zdaiąc rapport, uczynił wniosek, aby żądano od Dyrektoryatu potrzebnych obiaśnień względem łupieztw pieniężnych zdarzonych w miniſterium woiennym w czaſie adminiſtracyi *Scherera*, tudzież oznaczenia nadzwyczaynego funduszu 50. millionow, dla otrzymania potrzebnych pieniędzy do dalszego woyny prowadzenia. Uwierzyż kto temu (rzekł *Berlier* w rapporcie ſwoim) iż nim ieszcze zaciąg konſkrypcyiny naſtąpił, zapłacony zoſtał żołd dla armii od 437. tyſięcy ludzi, nie rachuiąc w to armii naszey w *Egipcie* i woyſk w *Hollandyi* znayduiących ſię? A iednak ze wszyſtkich ſtron rozlegał ſię krzyk „*Ludzi i pieniędzy*.„ Czyż kto uwierzy temu, iż dla dopełnienia remonty 68. tyſięcy ludzi kawaleryi, muſiano ſię teraz niedawno zatrudniać kupnem 40. tyſięcy koni? Czyż była kiedy podobna dezorganizacya? Okoliczności i potrzeby nasze ſą naglącemi. Pytanie ieſt teraz, czy ma być podatek woienny wprowadzony. Nałożenie takowego podatku na maiątek przez każdego podać ſię maiący, pociągnełoby wiele nieprzyzwoitości. Lecz podatek gruntowy może być podwyzszonym. Pamiętaycie właściciele (dodał na końcu) a mianowicie wy possessorowie dobr Narodowych, iż to są wasze poſiadłości, ktòre od nieprzyiaciela zagrożone będą.

Na wniosek Ob. *Berlier* uchwalono: iż od wſzyſtkich pensyow przechodzących 3 tyſiące frankow aż do pacyfikacyi, będzie odtrącenie po 5 od ſta, od pensyow zaś przechodzących ſummę 6 tyſięcy frankow po 10 od ſta. Pensye reprezentantow, dyrektorow, miniſtrow i naſzych agentow dyplomatycznych podobnemu odtrąceniu podlegać będą. Od pensyow 3 tyſiące frankow niedochodzących, żadne odtrącenie czynione nie będzie. *Berlier* wnioſł także aby podwyższono taxę na drzwi i okna, na podatek gruntowy, na ſtępel dziennikow, na opłatę od liſtow etc. Lecz wniosek ten odłożono na potym, tym czasem zaś uchwalono, wezwać Dyrektoryat do dania dokładnego obiaśnienia względem Adminiſtracyi Miniſtra *Scherera*, i względem przyczyn znayduiącego ſię deficit w departamencie woiennym.

Wczoray w Radzie Starszych czytany był adres przez 200. obywatelow miaſta *Grenoble* podpisany, w ktòrym Ciału Prawodawczemu wyſtawiony ieſt ſtan armii we *Włoszech*, i wszyſtkie nieszczęścia, z ktòremi taż armia walczyć muſiała, przypisane są Generałowi *Scherer* iako Miniſtrowi i iako Generałowi kommenderuiącemu. *Scherer* (mowią ci obywatele) był rownie żołnierzem małego serca iak niezdatnym wodzem. W czaſie bitwy 5. Kwietnia ſchował ſię on w iedney chacie wieśniaczey, i nie prędzey pokazał ſię na widok, az Generał Artylleryi zacząt ſtrzelać do domu tego, rozumieiąc iż ſię w nim nieprzyiaciele znayduią. Przeieżdżaiąc przez *Chambery* do *Paryża* dla poratowania zdrowia ſwego, miał podłość pisać do Generała Adiutatanta *Herdin*, aby myślał o swoim bespieczeńſtwie, ktòre ieſt zagrożone. Jakaz nagła w tak krotkim czaſie naſtąpiła odmiana. Woienne nasze ſzeregi zaymowały kray *Rzymſki*, *Neapolitańſki*, *Toſkańſki*, i część *Weneckiego*, a dnia 8. t. m. *Auſtryacy i Moſkale* weszli do *Medyolanu*; fortece, w ktòrych mamy nasze załogi są opasane; głowna kwatera naszey armii uſtąpiła do *Turynu*, a ſzczątki tego woyſka maią ſię uszykować aż pod murami tego miaſta. Czym ſię to dzieie, iż prawie wszyscy Patryotyczni officerowie, ktòrzy dzielili chwałę Bohatera *Włoſkiego* (*Buonaparte*.) zoſtali złożonemi, a większa ich część po zawoiowaniu Kroleſtw do ſądu woiennego oddana. Jakim ſposobem adminiſtracye woyſkowe obciązaią ſię pieniędzmi, a woyſka w naywiększym zoſtawione niedoſtatku, tak dalece, iż konſkrypcyini za przybyciem ſwoim do *Medyolanu*, nie znaleźli ani chleba do pożywienia, ani ſłomy do ſpoczynku co ich pobudzało do dezercyi? Czym ſię dzieie, iż piiawki ludu uciekaią ze ſwemi ſkarbami, trwogę wewnątrz kraiu roznosząc? Dla czego ieden z *Cisalpińſkich* Dyrektorow wraz z Miniſtrem ſkarbowym przeszli do woyſk nieprzyiacielſkich zabrawszy z ſobą większą część zrzodeł pieniężnych Rzpltey *Cisalpińſkiey* zaraz po przeyściu nieprzyiacioł przez rzekę *Teſino*? Zkąd pochodzą uſiłowania nieprzyiacioł wewnątrz kraiu? Prawodawcy i Dyrektorowie! głos publiczny obwinia *Scherera* iako ſprawcę tych wszyſtkich klęſk naszych.

W Departamencie *Monblanc* (dawney *Sabaudyi*) wszyscy mieszkańcy od 16. do 50. lat dla wſtrzymania nieprzyiaciela, wzieli ſię do oręża.

Względem poſtępkow *Scherera* ściſłe dochodzenie czynione będzie, inni mowią, iż od Dyrektoryatu Generałem Inſpektorem kawaleryi *Francuzkiey* w Rzpltey *Batawſkiey* miał bydź mianowanym.— Z południowey *Francyi* bardzo wiele woyſka ciągnie do armii Generała *Moreau*. Garnizony z *Aix*, *Marselle*, etc. tam także wyruszyły.— *W Lugdunie* pracuią nad założeniem obozu.— Rozumieią teraz, iż eſkadra *Hiſzpańſka* ktora do ſtanowiſka wyspy

Aix przypłynela, nie była przeznaczoną do połączenia ſię z flottą *Breſteńſką*, lecz aby w iey nieprzytomności brzegi naſze zaſtaniać mogła.— Wſzyscy sądzą, iż przeznaczeniem flotty naſzey ieſt złączyć ſię z flottą w *Kadix*, uwolnić od blokady *Maltę*; wypędzić *Anglikow* z morza *śrzodziemnego*, i przyprowadzić na powrot do *Włoch* Generała *Buonaparte*.— W liście z *Luzanny* pod dniem 9 donoſzą, iż insurgenci kraiu *Walezyi* opuścili ze ſtratą ſtanowiſka ſwoie od ſtrony *Sionu*. i że połączone woyſka *Helweckie* i *Francuzkie* do tego miaſta weszły.— W *Port Malo* rozmaite oſoby będące w podeyrzeniu o przesyłanie zboża do *Anglij* zoſtały aresztowane.— Profesſor *Danzel* przyiechał tu z *Hamburga*.— Papież w podroży ſwoiey dla ſłabości był w lektyce noszonym. Prałaci przy nim będący ſłuchali iuż mſzy xięży przyſięgłych. Kardynał iednak *Hiszpańſki Lorenzana* pozoſtał w *Parmie*.— Okręt woienny *Genereux* na dniu 21. Kwietnia przybył do *Ankony*, uszkodzony nieco od attaku pod *Brindisi* i od burzy morſkiey.

Dyrektoryt przyſłał Ciału Prawodawczemu nowy raport Ob. *Jean Debry* względem zaboyſtwa Poſłow naszych w *Raſtad*. Widzieć z niego można, iż *Bonnier* i *Roberjot* z powodu woiennego położenia lękali ſię wyiazdu, lecz *Jean Debry* nie bał ſię żadnego innego niebeśpieczeńſtwa iak tylko w przepłynieniu *Renu*. *Roberjot* był bliſkim uratowania, lecz przez wzgląd na ſwoią żonę powrocił nazad do poiazdu. — *Jean Debry* coraz ieſt zdrowſzym, za przybyciem ſwoim do *Paryża*, obeymie mieysce w Ra-dzie 500.

Donoszą z *Turynu*, iż ſię tam znayduie głowna kwatera armii od dnia 2. t. m. iż ſię tam wielka liczba mieſzkańcow chroni, a ztamtąd przechodzi do *Francyi*. Każdy posyła tam co tylko ma naydroższego. Generał kommenderuiący ogłoſił dnia 3. do Gwardyi Narodowey Proklamacyą, w ktorey uważano te wyrazy. Gwardyo Narodowa *Turyńſka* pozoſtań i potykay ſię wraz z nami za twoich ſiedliſk obronę. Rozkazuię, ażebyście byli uzbroionemi, i ażeby wasza organizacya ukończoną zoſtała. Ta okoliczność ſprawiła trwogę, zebrali ſię ofſicerowie, i oświadczyli, iż niemogą zaręczyć za ſpokoyność miaſta, ieżeli Gwardya iego zoſtanie wyprowadzoną. Z tego powodu Municypalność oświadczyła, iż przeznaczenie Gwardyow odmienione nie będzie.

Powszechnym mieyscem zbierania ſię *Piemonczykow* i iedney części patryotow ieſt *Pignerol*. Nowym ich kommendantem *Fiosella*.

Dnia 2. aresztowano w *Turynie* przeszło 40. osob, po większey części bywszey ſzlachty dla deportowania. Dnia 4. wyſłano do *Paryża* bywszego Xcia *de Carignan*.

Obywatel *Aymar* bywszy kommiſſarz cywilny w *Turynie* pisze z *Szambery* pod dniem 19.— „ Potrzeba było przeyść gorę *Cenis* z władzami *Francuzkiemi*, Ciałem Prawodawczym, i Dyrektoryatem Rzpltey *Cisalpińſkiey*. Dla iednego Dyrektora i wielu Deputowanych *Cisalpińſkich*, dawałem obiad z iaiecznicy na wierzchołku *Alpow* imieniem Dyrektoryatu Wykonawczego Rzeczypospolitey *Francuzkiey*.

Liſt z *Kadyx* pod dniem 29. Kwietnia nic niewspomina o wypłynieniu flotty *Hiszpańſkiey* obleżoney od flotty Admirała *St. Vincent*, ktory podług wszelkiego podobieńſtwa wziętym będzie między dwa ognie.— Pięć okrętow lininwych *Hiszpańſkich*, ktòre do *Rochefort* przybyły, ſą te ktòre wyszły z *Ferrol*. Mowią iż ztamtąd wypłyneły tegoż dnia, gdy nasza eſkadra *Breſteńſka* puściła ſię pod żagle, i że niespotkały iey w drodze.

Armia *Dunaiu*.— *Wyobrażenie armii Francuzkiey i iey ſtanowiſk ktòre zaymowała na dniu 7 Maja*, *z wyrażeniem ſkładaiących onę dywizyow i Generałow ktörzy niemi dowodzą.*

Prawe ſkrzydło rozciąga ſię zacząwszy od *Bormio* aż do *Rheineck*. Dowodzący nim Generał *Ferino* ma głowną kwaterę w *St Gall*. Składa ſię z trzech dywizyow, pierwſza pod Generałem *Mesnard*, ma głowną kwaterę w *Zitsens*, druga pod Generałem *Lecourbe* w *Zernez*, trzecia pod Generałem *Lorges* w *Alleſtocten*. Srzodek rozciąga ſię od *Arbon* nad jeziorem *Konſtancyeńſkim* aż do *Frickthal* i formuie cztery dywizye: pierwſza pod Generałem *Vandamme*, głowna iey kwatera w *Andelſingen*; druga pod Generałem *Oudinot*, przytyka prawym ſkrzydłem do *Munterlingen* a lewym do *Stein*, głowna kwatera w *Frauenfeld*; trzecia pod Generałem *Thaureau* ma głowną kwaterę w *Bulach*; czwarta zaś pod kommendą Generała *Soult* ſtać będzie na odwodzie w *Wil* i iego okolicach.— Lewe ſkrzydło zawiera w sobie te wszyſtkie woyſka które ſię znayduią na prawym brzegu *Renu* przed *Kehl*, i ſtarym *Brisach*, a rozciąga ſię wzdłuż *Renu* aż do *Lauffenburga*; formuie dwie dywizye, pierwſza pod dowodztwem Generała *Souham* zawiera w sobie wſzyſtkie woyſka rozłożone zacząwszy od *Lauffenburga* aż do *Huningi*; głowna iey kwatera ieſt w *Bazylei*; Druga pod kommendą Generała *Legrand* składa ſię z woyſk przed *Kehl* i ſtarym *Brisach* ſtoiących głowna kwatera w *Wilſtoel*.

Odwod kawaleryi śrzodkowey.— Składaiąca ią dywizya znayduie ſię w tyle *Bazylei* i ieſt pod kommendą Generała *Rey*.

Dywizya kawaleryi.— Rozłożona ieſt między *Strazburgiem* i *Bazyleą*; dowodzić nią będzie Generał *Klein* który procz tego kommenderuie całą kawaleryą armii. Głowna iego kwatera w *Bazylei*.

Dywizya śrzodkowa Helwecka.— Ta dywizya złożona z batalionow garnizonowych i bywszey armii *Helweckiey*, ieſt pod dowodztwem Generała *Nouvion* głowna iey kwatera w *Lucernie*.

Piąta dywizya woienna. Jeſt ta ſama co dawniey pod dowodztwem G. *Laroche*, główna kwatera w *Strazburgu*

Dywizya niższego Renu.— Zawiera w ſobie fortecę *Manheim* i woyſka które ſię znayduią przed tą fortecą po prawey ſtronie. Zoſtaie pod kommendę Generała *Collaud*, główna iey kwatera w *Manheimie*. Nakoniec cztery połączone Departamenta zoſtawać będą pod dowodztwem Generała *Dufour* którego główna kwatera ieſt w *Coblence*.

Główna kwatera Generała kommenderuiącego armią znayduie ſię od 3 Majà w *Zurich*.

Dowiaduiemy ſię z *Chambery*, iż d. 7. głowna kwatera wyruszyła naprzod z *Turynu*. Mowią, iż ſtanie w *Acqui*, lub w *Tortonie*. Zdaie ſię, iż Generał kommenderuiący osadziwszy załogi w cytadelli *Turyńſkiey*, i powierzywszy ſtraż miaſta armii obywatelſkiey z 12. tyſięcy ludzi złożoney, połączył rozproszone w *Piemoncie* ſiły dla zaięcia ſtanowiſk między *Tortoną* i *Appenninami* dla wſtrzymania uſiłowań nieprzyiaciela, który ſtarał ſię przeſzkodzić połączeniu Armii G. *Macdonald* z Armią G. *Moreau*.— Ambaſſador *Rivaud* przybył do *Chambery* z dwoma Dyrektorami *Ciſalpińſkiemi*, oczekuią tam na dwoch innych, a piąty przeszedł na ſtronę nieprzyiaciela.

Dnia 18. *Maja*.

Pisma urzędowe ogłaszaią dziś naſtępuiący Artykuł pod tytułem *Miniſterium Marynarki*: Liſty dnia wczorayszego przywiezione przywiozły z sobą wiadomości od armii morſkiey Rzpltey pod dowodztwem Admirała *Bruix*. Dnia 7. Floreal 26. Kwiet: Eſkadra *Angielſka* ſtała przed *Oueſſant*, a przednia iey ſtraż przedarła ſię aż do *Iroise*, iednakże Admirał przedſięwziął puścić ſię pod żagle. Celnym ſwoim ſiłom przepisał śmiały obrot, który ſzczęśliwy ſkutek uwieńczył; popłynął na wysokość morza więcey niż o 50. mil wprzod nim *Anglicy* mogli ſię o iego wypłynieniu dowiedzieć. Dnia 15. (4. Maia) Admirał poſtrzegł Eſkadrę Lorda *St. Vincent* około 12. mil od cieśniny; gotował ſię natychmiaſt uderzyć na nieprzyiaciela, i wszyſtko okazywało, iż ten dzień ſtanie ſię dla *Anglikow* okropnym, ale co tylko Armia Rzpltey była uszykowana, powſtała nagła burza i pozwoliła Admirałowi *St. Vincent* uniknąć bitwy. Admirał *Bruix* ſtraciwszy nadzieię doścignienia onego, wszedł na morze srzodziemne, i dnia 18. (7) widziany był przed *Kartageną*.

Mowią, iż G. *Championnet* będzie sądzony w *Grenoble*. Liſty z tego miaſta wyrażaią, iż tam ieſt ſpodziewany. Też liſty donoszą, iż zbiegowie od Armii *Włoſkiey* to ieſt liwranci i przekupnicy wszelkiego rodzaiu, których powozy zacieśniaią wszyſtkie drogi, i zaprzątaią wszyſtkie konie, roznieśli wszędzie trwogę, i kłamliwe wieści o intereſſach naszych we *Włoszech*. Atoli wiadomo ieſt z liſtow z *Turynu* pod dniem 10. pisanych, iż głowna kwatera G. *Moreau* znaydowała ſię w *Alexandryi*, że uczyniła wielkie poruszenie na prawym ſkrzydle, i że ſię połączyła z G. *Macdonald* z 14. na 15. Maja. Spodziewaią ſię, iż za pomocą poſiłkow, ktòre ſię ze wszyſtkich ſtron ściągaią, G. *Moreau* będzie mogł wkrotce działać zaczepnie. *Mantua* ieſt opatrzona w żywność na 13. mieſięcy. G. *Müller* kommendant 7. dywizyi woienney wyſłał całe ſwoie woyſko na zawarowanie przeyścia przez gorę *S. Bernarda*, gorę *Cenis* i gorę *Ginevre*.— G. *Delmas*, raniony w bitwie we *Wśoszech* przyiechał dnia 11. Maja do *Lozanny*.

Dnia 16. t. m. Rada Starszych przyſtąpiła do wyboru nowego Dyrektora podług Liſty 10. Kandydatow przez Radę 500. przyſłaną. Liczba wotuiących była 205. a zatym trzeba było 103. głosow dla poſtanowienia zupełney większości. Przy zbieraniu wotow, *Sieyes* miał 118. krysek, *Duval* 74. *Gouhier* 7. *Lambrechts* 5. *Karol Lacroix* 1. A zatym Ob. *Sieyes* ogłoszony zoſtał Członkiem Dyrektoryatu. Na mieysce jego przeznaczaią Miniſtra *Talleyrand* za Poſła Rzpltey do *Berlina*.

Baron *de Stael* Miniſter *Szwedzki* nie ieſt od ſwego Dworu odwołanym, lecz tylko otrzymał pozwolenie wyiechania na kilka mieſięcy do *Stokolmu*.

z Bruxelli dnia 15. *Maja*.

W tych dniach wſzczęły ſię poruszenia insurrekcyine w Departamencie *niższey Mozy*, dzielne śrzodki były zaraz wzięte, a ſpokoyność wkrotkim czaſie była przywroconą; Niektore osoby zoſtały aresztowane i zaprowadzone do *Paryża*.— Przyspieszaią wyiazd konſkrypcyinych; ciągnienie losow drugiey i trzeciey klaſsie przedłużono w *Bruxelli* aż dopuki Adminiſtracya Centralna nie odpowie na odwoływanie ſię Municypalności, ktora żądała zmnieyszenia kontyngensu.— W *Namur* i *Louwanium* są iuż wyciągnieni, a pierwsi na swoie udali ſię przeznaczenia.

z Strazburga dnia 19. *Maja*.

W woyſkach *Francuzkich* znayduiących ſię w okolicach *Bourg-Libre*, widziano znaczne poruszenia; Mowią iż większa ich część udała ſię do *Włoch*.— Prace około fortyfikacyow *Kehl* i *Vauban* nieuſtaią.

z Hagi dnia 21. *Maja*.

Wczoray ogłoszona zoſtoła proklamacya Dyrektoryatu, względem urządzenia Gwardyi Narodowey. Szefowie pułbrygad otrzymaią rocznie 1800. złotych. Kapitanowie 150. Na ten rok korpus Gwardyow Narodowych wynoſić będzie 25. do 30. tyſięcy ludzi.— Po przybyłey tu wiadomości o połączeniu wkrotce naſtąpić maiącym flotty *Breſteńſkiey* z *Hiszpańſką*, mowią wiele o wypłynieniu naszey flotty, nie widziemy iednak przygotowań do tego.

z Peterzburga dnia 8. *Maja*.

Gazeta Dworſka donosi, iż G. *Szembek* kommenderuiący woyſkami *Roſſyiſkiemi* przez *Gallicyą* przechodzącemi uwolniony ieſt ze ſłużby, z dozwoleniem noszenia munduru, i połową gaży. Naſtępcą w kommendzie po nim ieſt Pułkownik *Fertsch*.— Hrabini *Pahlen* zoſtała mianowana damą honorową Imperatorowy.

z Sztokolmu dnia 14. *Maja*.

Przeznaczone do zaſłony handlu naszego fregaty maią wkrotce z *Karlſkrony* wypłynąć, gdzie niedawno w kwiecie wieku ſwego umarł Vice-Admirał *Chriſtiernin* ieden z naybiegleyszych officerow naszych morſkich.

z Konſtantynopola dnia 25. *Kwietnia*

Janczarowie wzbraniali ſię zrazu wyciągnąć z W. Wezyrem do *Syryi*. Gdy iednak W. Sułtan każdemu z nich nadgrody 100 piaſtrow naznaczył, i regularne wypłacanie żołdu nakazał, z chęcią w pole wyruſzyli. W. Wezyr za przybyciem ſwoim do *Syryi* będzie dowodzić armią od 80 tyſięcy przeciw Generałowi *Buonaparte*, który nadewszyſtko chce ſię zrobić panem brzegow *Paleſtyny*. Po pierwszych powodzeniach *Francuzow* w *Syryi* wielu kupcow z *Alepu* uciekło. Zaſtępcą W. Wezyra baſza *Saloniki* ieſt mianowany. Kapitan basza popłynie do *Egiptu*. Eſkadra iego ſkłada ſię z 2 okrętow liniowych, 2 fregat i 13 szalup.— Zwycięztwa *Auſtryakow* we *Włoszech* wielką radość w seraju sprawiły.— Przeszłey nocy podłożono ogień we dwoch mieyscach na przedmieściu *Pera*.— Schwytany *Beauchamp* aſtronom wyſłany od Generała *Buonaparte*, miał przy sobie rozmaite tego wodza proklamacye, i ſzczegulnie tylko do wyspy *Cypru* był przeznaczonym.

z Brünn dnia 25. Maja.

Naynowsze listy nasze z *Konstantynopola* dochodzą do dnia 3. t. m. W całym państwie *Tureckim* nałożona iest przymuszona pożyczka, która po upłynionych dziesięciu-leciech ma być powrocona, a na którą Kupcy złożą 8 millionow, *Grecy* 1. million, *Ormianie* 1. million, a Zydzi 800. tysięcy piastrow. Nałożona iest także znaczna taxa na wszelkie Wina, i ta przyniesie do roku kilka millionow.

Jak dotąd z kawą handel w *Turczech* pomyślnie był prowadzonym, tak teraz liczne okręty z winem i wodką zaczynaią tam przybywać, *Turcy* zaczynaią wolniey myśleć względem pewnych artykułow wiary swoiey, i co się tycze trunkow zbliżaią się do zwyczaiow chrześcian. Dawni Janczarowie *Belgradscy* obieli nazad w possessyą domy własności swoiey, a zdobywszy pod *Widdynem* znaczne łupy, obracaią teraz pieniądze na poprawę i ozdobę tych domow. Chociaż W. Sułtan rozkazał. aby każdy Janczar, obeymuiący nazad possessyą swoią, zapłacił poprzednikowi swemu koszta na utrzymywanie domu łożone, i aby w tey mierze obie strony zgodnie się między sobą ułożyły, wszelako dopełnienie tego zalecenia nie tylko że iest zaniedbanym, ale nawet wielu obywatelow maiących w dozorze swoim maiątki Janczarow, z boiaźni złego obeyścia, zostawiwszy swoie gospodarstwo, szukaią w ucieczce bespieczeństwa. Boiaźń ta atoli iest daremna, gdyż bespieczeństwo publiczne po wniyściu Janczarow w niczym nie iest naruszone.

z Ratyzbony dnia 12. Maja.

Obywatel *Bacher* żądał paszportu *Austryackiego* dla udania z się *Anspach* do *Hanau*, końcem przystąpienia tam do wymiany ieńcow. Generał Major *Stipsicz* przy żądanym paszporcie posłał mu następuiącą odpowiedź.

W głowney kwaterze w Stockach d. 6. Maja.

Kommenda Generalna Armii Cesarskiey widziała z ukontentowaniem w nocie Ob. *Bacher* pod dniem 29. Kwietnia, iż tenże Ob. postanowił udać się do *Hanau* dla rozpoczęcia tam zamiany ieńcow woiennych. Kommenderuiący Armią niezaniedbuie przyłączyć Obywatelowi *Bacher* żądany paszport, i dziś ieszcze przeszle rozkazy Kommissyi Cesarskiey, ażeby się rownież udała do *Hanau*.

Z przyczyny zatrudnień Xcia Generała kommenderuiącego podpisany.— *Stipsicz* G. M.

Od brzegow Dunaju dnia 12. Maja.

Listy z główney kwatery pisane donoszą o bliskim złożeniu kommendy powszechnie w armij kochanego Arcy-X. *Karola*. Postanowił ón usunąć się z teatru W. świata i mieszkać prywatnie w *Pradze*. W takowym przypadku G. *Kray* pod Arcy-Xiążęciem *Palatynem* ma otrzymać kommendę. Nasze magazyny nie są ieszcze dostateczne do wyżywienia armij, gdyby ta do *Szwaycaryi* wkroczyć miała, dla czego stoi ieszcze w dawney pozycyi.

z Lindau dnia 17. Maja.

Korpus pod kommendą Generała *Hotze* nieprzestaie pomykać się w kraie *Gryzonow*; iedna część przeszła *Ren* blisko *Maienfeld* i zaieła *Ragatz*, *Sargantz*, i niektore ważne przeyścia do Kantonu *Glaris*. Powstanie iest powszechne w wyższey części kraiu *Gryzonow* od strony *Ilans*, *Dissentis*, *Tusis* etc. Liczba *Francuzow* w niewolę zaiętych, wynosi iuż do 4ch tysięcy ludzi..

Dnia 18. *Maja.*— Głowna kwatera Generała *Hotze* iest teraz w *Sargans*. Pontony stoią w 3ch mieyscach na *Renie*, iutro przeyście może się rospocznie. Korpus Cesarskie poszło przez górę S. *Gotarda*, i stoi teraz w Kantonie *Uri*.

z Moguncyi dnia 17. Maja.

Zawczoray rozumieliśmy znagła, iż nieprzyiaciel do bram miasta się zbliża. Całe miasto było w trwodze, uderzono w bębny, i część garnizonu tuteyszego zaieła fortyfikacye w *Cassel*. Kilkaset huzarow *Austryackich* wpadło od *Odenwald* i *Weinheim* aż do *Gustavsburg*, i zaięło w niewolę iednego Rotmistrza *Francuzkiego*, iednego Porucznika i 18. ludzi. Nayprzykrzeysza rzecz iest, iż żegluga na *Renie* od *Manheimu* i na *Menie* do *Frankfurtu* iest zupełnie przerwana. W *Kelterspach* nad *Menem* i w *Germsheim* nad *Renem* Cesarscy z lekkich armat strzelaią do przechodzących statkow. Trzy batalliony lekkiey piechoty *Francuzkiey* i iedna dywizya ma dziś stanąć obozem między *Gisheim* i *Birchofsheim*, nasz także garnizon będzie powiększony.

z Manheimu dnia 20 Maja.

W nocy z dnia 19 na 20. Woyska *Francuzkie* opuściły *Heidelberg*, *Schwetzingen* i inne w tuteyszych okolicach stanowiska, i zbliżyły się znacznie do Miasta naszego. Generał *Darnaudat* kommenderuiący przednią strażą korpusu stoiącego przed *Manheimem*, założył głowną kwaterę w *Seckenheim*. *Austryacy* zaieli zaraz *Heidelberg*, a nawet ztamtey strony *Nekry* do *Ladenberg* przedarli się. Oddział huzarow *Austryackich* w około patroluiących wszedł do *Lambertheim* i zachwycił kilku Saperow.

Na dniu 24. Maja, Landgraf *Hessen-Kasselski* wyieżdża do *Wezel*.

z Medyolanu dnia 9. Maja.

Forteca *Ferrara* iest coraz od bardziey woysk *Austryackich* ściskana. Zapewniaią, iż tam garnizon iest nader liczny, lecz żywność nie więcey iak na ieden miesiąc wystarczyć może.— Dla obleżenia naszego zamku oczekuią tylko na ciężką Artyllerya.

Ogłoszone tu świeżo rozmaite rozkazy zawieraią w sobie 1.) wszyscy obywatele *Medyolańscy* maią przystawić połowę swoiego zboża do generalnego magazynu.— 2.) Wszyscy dłużnicy zgromadzeń duchownych maią złożyć swoie summy do generalney kassy Religii i edukacyiney.— 3.) Zabroniona iest sprzedaż zrabowanych sprzętow.— 4.) wszystkie cła i opłaty zwrocone są do stanu w iakim się znaydywały w roku 1796.— 5.) Aż do nowego urządzenia Trybunały cywilny i kryminalny sę utrzymane, Trybunał policyi zniesiony, a na iego mieysce postanowiona Administracya Policyi złożona z PP. *Manzoni*, *Bazet*, *i Drayzi*. — 6.) Banocetle *Wiedeńskie* maią mieć kurs monety, i w mennicy *Medyolańskiey* robione będą pieniądze tak iak w roku 1796.

Proklamacya Arcy-Biskupa zawiera w sobie: ponieważ przez szczęśliwy pod dawnieysze panowanie powrot Religia wszystkie swoie odzyskała prawa, przeto 1. Wszystkie święta i processye będą z uroczystością tak iak dawniey odprawiane. 2. Członki kościoła iako ludzie pokoiu maią wszystkę swoią broń oddać Rządowi. 3. Lud do religii i dawnego rzeczy porządku przychylny, odrzuci wszystkie zewnętrzne znaki, ktoreby mu przypominać mogły czasy rozpusty, i uciemiężenia, iako to ubiory, fryzury etc.

Widziemy tu znowu wielką liczbę krucyfixow, statuow rozmaitych świętych, na drogach i na mieyscach publicznych powystawianych. Zaniedbana służba Boża odprawia się, z naywiększemi uroczystościami.

Dnia 3. t. m. w okazałey Processyi noszony był gwoźdź z Krzyża S. ktorey to uroczystości lud tuteyszy przez 3. lata był pozbawiony.

Ambassador *Hiszpański* przy Rzpltey *Cisalpińskiey* znayduiący się w *Medyolanie*, odebrał rozkaz wyiechania z tego miasta.

Wielka liczba właścicielow, ktorzy po wsiach osiedli, powraca teraz do miasta.—Tak w *Medyolanie* iako i po innych miastach nieustaią aresztowania tych, ktorzy się za rewolucyą oświadczyli. Ci patryoci postronkami u szyi przywiązanemi odprowadzani bywaią, do kommendantow woyskowych, ktorzy ich odsyłaią do więzień publicznych.

Dnia 12. *Maja.*— Rozchodzi się wieść o weyściu woysk naszych do *Turynu*. To miasto rownie iako i Cytadella zostały zupełnie na dniu 5. od *Francuzow* odstąpione. Głowna kwatera Armii *Austryacko-Sardyńskiey* znayduie się teraz w *Novi*. Flotta która staneła przed *Genuą*, składa się przeszło z 100 żaglow. Miała na sobie liczny korpus woysk *Moskiewskich*, *Angielskich* i *Tureckich*, które natychmiast wylądowały; iedna ich część zaięła *Genuę*, a reszta pomkneła się natychmiast ku grancom *Piemontu* dla wspolnego działania z lewym skrzydłem Armii Cesarskiey. Rapporta *Wiedeńskie* aż do dnia 16. nic o tym nie wzmiankuią.

z Werony dnia 15. Maja.

Następuiące doniesienie ogłoszone było drukiem w *Modenie*: Regencya ma sobie za powinność i doznaie naywiększego ukontentowania w ogłoszeniu listu który do niey pisał Baron *d' Aspres* Pułkownik kommenderuiący forpocztami armii Cesarskiey.

Do Regencyi miasta Modeny: Mościpanowie, zechciyicie natychmiast ogłosić drukiem, iż flotta *Angielska*, *Ottomańska i Rossyiska* wylądowały do *Genui* Woysko, ktore opanowało port i miasto; iż *Francuzi* opuścili *Alexandryą i Turyn*, i że forteca *Peschiera* została wziętą. Spieszę się donieść o tym, dla ukontentowania osob cnotliwych dobru ludzkości przychylnych.— W *Reggio* dnia 9. Maja 1799 podpisano Baron *d' Aspres* Pułkownik kommenderuiący forpocztami. (Opanowanie *Genui* miało nastąpić na dniu 6 Maja.)

Prywatne listy donoszą, iż twierdza *Urbain* w *Bonońskim* poddała się dnia 10 woyskom Cesarskim po kilko godzinnym z armat strzelaniu. Zapewniaią, iż dnia onegdayszego woyska nasze weszły do *Bononii*, gdzie się znaydowała załoga *Francuzka* z 1200 ludzi złozona.

Austryacy znalezli w *Pizzighetone* 2000 cetnarow prochu, 40.000 kul, 20 tysięcy worow mąki, 40 tysięcy miar ięczmienia, 40 tysięcy owsa, wielką liczbę beczek gorzałki i wina, oraz 91 armat i moździerzow.

OBWIESZCZENIE

Za zleceniem Prześwietney Kamery Woienno-Ekonomiczney Pruss Południowych Warszawskiey, Krolewska wieś Sielce, z folwarkiem, propinacyą, pańszczyzną i należytościami, w Ziemi Gostyńskiey leżąca, do tych czas sekwestrowana, od S. Jana Chrzciciela roku bieżącego, aż do tego czasu roku 1801. ma być wydzierzawiona takowemu Obywatelowi, ktory tysiąc Talerow kaucyi stawi, i własny inwentarz rożnego gatunku na grunt wprowadzić może, a osobliwie iako rządny i spokoyny gospodarz znany iest. Termin na publiczną Licytacyą tagoż klucza wyznacza się na dzień 10. Czerwca r. b. w Kancellaryi Krolewskiego Powiatu w Gostyninie, w ktorym dniu ochotnicy o 9tey godzinie zrana raczą się zgłosić, kaucyą złożyć, i offerty swoie uczynić mogą, utrzymuiąc że zabespieczonemu naywięcey daiącemu ta wieś za approbatą Prześwietney Kamery będzie wypuszczona. Specyfikacyą intrat z teyże wsi, lubo anszlag i kondycye dzierzawne przed terminem każdey Srzody po południu w kancellaryi wyżey wyrażonego Powiatu Ziemi Gostyńskiey mogą być widziane.— Dan w Gostyninie dnia 16. Maja 1799.

Krolewsko Pruss- Południowych Ekonomiczna Intendentura Ziemi Gostyńskiey, *PRANGE.*

TABELLA

Generalna ceny zboż w znacznieyszych Miastach Departamentu Warszawskiego Kameralnego z miesiąca Kwietnia 1799 roku.

Inspekcya Konsyliarza Poborowego. / Nazwiska Miast.	Na miarę Berlińską. Pszenicy. Winspel. R.	gr	Zyta. Winspel. R.	gr	Jęczmienia. Winspel. R.	gr	owsa Winspel. R.	gr	Grochu. Winspel. R.	gr
Inspekcya Łęczycka.										
1. Piątek	36	—	22	15	18	12	14	20	30	—
2. Kłodawa	36	—	25	—	17	12	14	—	26	8
5. Kutno	33	—	24	—	17	—	15	12	25	—
4. Łęczyca	32	10	23	10	16	4	14	10	25	4
Inspekcya Łowicka.										
1. Głowno	36	—	24	—	11	—	41	1	12	—
2. Rawa	36	—	20	—	62	—	10	—	24	—
3. Łowicz	30	—	20	—	12	—	11	—	—	—
4. Skierniewice	—	—	20	—	17	—	10	—	22	—
Insp: Warszawska.										
1. Biała	36	—	24	—	20	—	12	—	—	—
2. Błonie	40	—	26	—	24	—	16	—	24	—
3. Czersk	24	—	20	—	16	—	14	—	20	—
4. Gora	36	—	24	—	24	—	14	—	—	—
5. Goszczyn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Grodzisk	42	—	28	—	24	—	19	—	—	—
7 Groiec	36	—	24	—	20	—	16	—	32	—
8. Iłow	36	12	24	—	20	—	15	10	25	15
9. Mogielnica	40	—	22	—	20	—	14	—	24	—
10. Mszczonow	36	—	24	—	20	—	13	—	24	—
11. Nadarzyn	40	—	20	—	18	—	12	—	—	—
12. Nowemiasto	36	—	20	—	20	—	16	—	24	—
13. Nowydwor	36	—	28	—	24	—	20	—	34	—
14. Piaseczno	48	—	25	—	24	—	18	—	30	
15. Przybyszew	32	—	20	—	18	—	14	—	24	—
16. Sochaczew	38	—	24	—	24	—	16	—	24	—
17. Tarczyn	36	—	24	—	22	—	16	—	32	
18. Warka	40	—	24	—	22	—	14	—	38	—
Miasto Warszawa z Przedmieściami, Pragą i Skaryszewem	37	2	25	8	22	13	14	20	23	7

Von seiten der unterzeichneten Königlichen Regierung wird dem Publico hiedurch bekannt gemacht dasz der zeither bey deren Casse angestalt gewesene Bothe Adolph seines dienstes entlassen und zugleich Jedermann bedeutet dasz Er keine Gelder mehr anzunehmen bedürft sey.— Warschau den 13ten May 1799.

Königliche Südpreusishe Regierung.

Niżey podpisana Królewsko-Pruska Regencya uwiadamia publiczność, że Woźny Adolph dotąd przy kassie jey służbę sprawuiący, odprawiony został, i że od nikogo pieniędzy odbierać niepowinien.— w Warszawie dnia 13. Maja 1799.

Krolewsko-Pruska Regencya.

DONIESIENIA.

Wspoł-Sukcessorowie ś. p. Teodora *Zygmuntowskiego* końcem uczynienia działu maiątku po nim pozostałego, uwiadomiaią syna iego Mikołaia *Zygmuntowskiego* który od lat 15 niewiadomo gdzie się obraca, ażeby w trzech miesiącach przez umocowanego Plenipotenta, lub osobiście stawił się w *Kaliszu* gdzie iest Sukcessya na niego spadaiąca i sprawa w tey mierze rozpoczęta. Uprasza się każdego ktoby o nim wiedział ażeby mu raczył o tym donieść, gdyż po upłynionym terminie 3 miesięcy, nikomu iak tylko sobie, utratę tey Sukcessyi przypisze. Pomieniony Mikołay *Zygmuntowski* w dziecinnym ieszcze wieku swoim był iuż dosyć znaiomym z grania na basetli, i w celu doskonalenia się w tym talencie wyiechał od kilkunastu lat z Kraiu.

Stancye w koszarach bywszego korpusu Kadetow każdego czasu są do naięcia.